

بخشی از
مطالب
↓

چرم

گرد آورنده : اعظم قلعه

وجود واژه‌هایی مانند ادیم، کیمفت، ساغری، تیماج، سفتیان در زبان پارسی قبل از اسلام و همچنین وجود واژه های مرتبط با وسایل و ابزار های چرمی مانند سفتک، کمر بند، انگشتیان، مشک و ... در متون قدیمی نشان دهنده استفاده گسترده از چرم در ایران پیش از اسلام است. چرم از پوست میوانات زیادی تهیه می شود و تقریباً از ابتدا با بشریت همراه بوده است.

چرم

جنسی است که از دباغی پوست خام جانوران، به ویژه گاو به دست می آید. فرایند دباغی، پوست فسادپذیر را به یک ماده ی طبیعی پایدار، دائمی و انعطاف پذیر جهت کاربردهای گوناگون تبدیل می کند. چرم و ترکیبش با چوب، پایه های تکنولوژی باستان را شکل می داد. صنعت چرم و صنعت فز با هم متفاوت اند. پوست ها و پوست های خام در ساخت چسب و ژلاتین هم کاربرد دارند. از ترکیب پوست جانوران با مواد مختلف مانند زاج سفید، پوست درخت صنوبر، کاج، بلوط، فندق، کائوچو، سماق و مواد شیمیایی دیگر، جنس انعطاف پذیری به نام چرم به دست می آید.

تاریخچه چرم در ایران

به نوشته ابن یمن ایرانیان باستان از پوست میواناتی مانند گومیش و گاو و گوسفند برای نوشتن بر روی آن استفاده می‌کردند و این یمن در نوشته‌ها پیش بر نوشتن فرمان‌های داریوش بر روی چرم اشاره کرده است. بنا بر برفی روایات اوستا را بر دوازده هزار قطعه پوست گاو نوشته بودند. همچنین پوست نوشته‌هایی که در اورامان کردستان یافت شده و در موزه بریتانیا نگهداری می‌شود نشان دهنده استفاده از پوست برای نگارش در دوره اشکانیان است.

نوشته‌های خواجه رشید الدین مربوط به دوران پس از حمله مغول، نشان گر رونق تجارت چرم و پوست در ایران بوده است، این اسناد گواه شهرت برفی شهرها مانند تبریز و شیراز در این دوره است. در دوره قاجار، همدان مرکز مهم تولید نوعی چرم، معروف به "چرم همدانی" بوده، که از پوست گوسفند تهیه می‌شد. در سال ۱۲۶۷ از جمله کارهایی که امیر کبیر به نمایندگی در لندن فرستاد، پوست بود. به علاوه در این دوره صادرات پوست و چرم، از اغلب شهرهای ایران به روسیه و عثمانی و هند رونق بسیار داشت. علاوه بر همدان، شهرهای تبریز و اصفهان نیز در تولید و صادرات چرم سهم به سزایی داشتند. اولین کارخانه چرم سازی ایران در سال ۱۳۰۸ شمسی در شهر تبریز بنا شد و پس از آن در همدان، تهران و اصفهان نیز کارخانه‌هایی تاسیس شدند. در سال ۱۳۱۱ نفسیتن کارخانه ماشینی و مدرن چرم سازی در همدان توسط اردشیر یگانگی بنیان گذاشته شد. تاریخ فعالیت واقعی صنعت چرم سازی در ایران را باید از تاریخ فعالیت صنعت چرم در همدان مناسبه کرد. از آن پس این صنعت به تدریج در کشور توسعه یافت به گونه‌ای که تعداد کارخانه‌های چرم سازی از یک کارخانه در سال ۱۳۱۱ به ۲۲ کارخانه در سال ۱۳۲۲ افزایش یافت.

انواع چرم

چرم سبک

چرمی است که از پوست میواناتی مانند گوسفند، بز، بزغاله و بره به دست می آید که بسیار ظریف و نازک است و به همین علت هم در سافت محصولات مانند لباس، کاپشن و دستکش استفاده شده و از نوع کیفیت پایینتر آن به عنوان آستری کفش و لباس استفاده می گردد.

چرم نیمه سنگین

به چرمی گفته می شود که از پوست میواناتی مانند کروکودیل و شتر مرغ به دست می آید و به علت کمیاب و گران قیمت بودن بیشتر در سافت محصولات که جنبه تزئینی دارند و یا لوکس ممسوب می شوند مورد استفاده قرار می گیرد.

چرم سنگین

به چرمی گفته می شود که از پوست میواناتی مانند گاو، گاو میش، گوساله و شتر و ... به دست می آید. چرم سنگین بهترین نوع جهت استفاده های معمول می باشد و دارای بیشترین مقاومت و زیباترین رف در میان دیگر انواع است. این نوع چرم به علت استمکام و مقاومت بالا به مصرف در زیره و رویه کفش، سافت کیف های دستی و جیبی مرغوب و یا تسمه های ماشین آلات صنعتی و ... می رسد.

علاوه بر دسته بندی های بالا، چرم طبیعی را بر اساس نوع دباغی هم می توان به دسته های زیر تقسیم کرد:

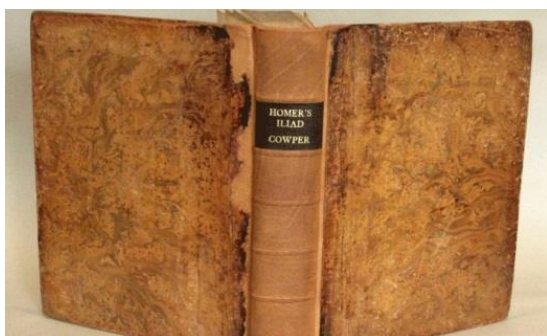
چرم گیاهی

در دباغی این نوع چرم تا حد امکان از مواد و رنگهای شیمیایی استفاده نمی شود و به جای آن از رنگهای گیاهی و مواد و روغنهای میوانی استفاده می گردد. این نوع به علت دارا بودن بیشترین سازگاری با محیط زیست و عدم ایجاد عوارض در اثر تماس با پوست انسان، از بهترین انواع دباغی به شمار می رود. این نوع چرم، انعطاف پذیر بوده و رنگ آن قهوه‌ای است که میزان رنگش به ترکیب شیمیایی و رنگ پوست بازمی گردد. چرم گیاهی در آب پایدار نیست؛ بی رنگ می شود و اگر پس از فیس شدن، فشکش کنید، پروک گشته و از انعطاف پذیری و نرمی اش کاسته خواهد شد. در آب گرم، شدت پروک شدنش بیش تر است و تقریباً شبیه ژلاتین می شود. علاوه بر اینکه سفت شده و احتمالاً شکننده هم می گردد. چرم جوشانده نمونه ای است از چرمی که با قرار گرفتن در آب داغ، شناور شده و سفت می شود. این اتفاق در موم جوشانده و مواد شبیه هم رخ می دهد. در تاریخ گهگاه پس از

عمل سفت کردنش، از آن در زره ها و هم‌پنین در اتصال کتاب‌ها هم استفاده می‌شده است. این نوع چرم، تنها نوع چرم است که در ماکای و قالب‌گیری چرم می‌تواند مناسب باشد.

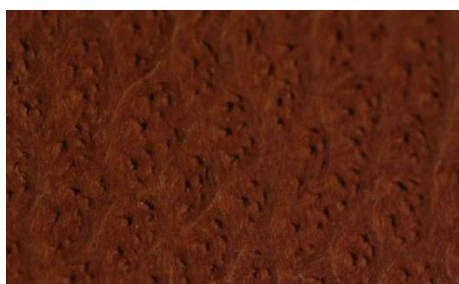
چرم مراکشی

این نوع چرم با مهم‌ترین انواع چرم‌ها برابری می‌کند. در عین حال ، بسیار نرم و قابل انعطاف است. در زمانهای گذشته چرم مراکشی را با دوختن پوست‌ها ، دباغی می‌کردند. در آن روش ، پوست را به شکل مشتک ، کشتول یا در می‌آورند. سپس آن را با مقداری سماق پر می‌کردند و در ظرف‌های پرشده از همان مملول شناور می‌ساختند. سپس بوسیله تیغه‌های چوبی در حال پرفییدن ، به روی پوست ضربه‌هایی وارد می‌شد و به سافت چرم کمک می‌کرد. از این نوع چرم بیشتر برای صمافی کتابها استفاده می‌شد. امروزه این چرم‌ها برای تهیه کالاهای چرمی ظریف مانند کیف‌های زنانه ، کیف‌های دستی و جیبی مردانه استفاده می‌شود.

چرم اسپانیایی

این نوع چرم ، در واقع نوعی چرم مراکشی است. امروزه این نوع چرم‌ها را از پوست اسب با کیفیت مرغوب به روش پوست پیرایی گیاهی تولید می‌کنند. این نوع چرم‌ها را از روی داخلی پرداخت می‌کنند. چرم تولید شده بسیار محکم و همچنین ضد آب است. از این چرم ، در سافت کفش‌های مردانه مرغوب استفاده می‌شود.

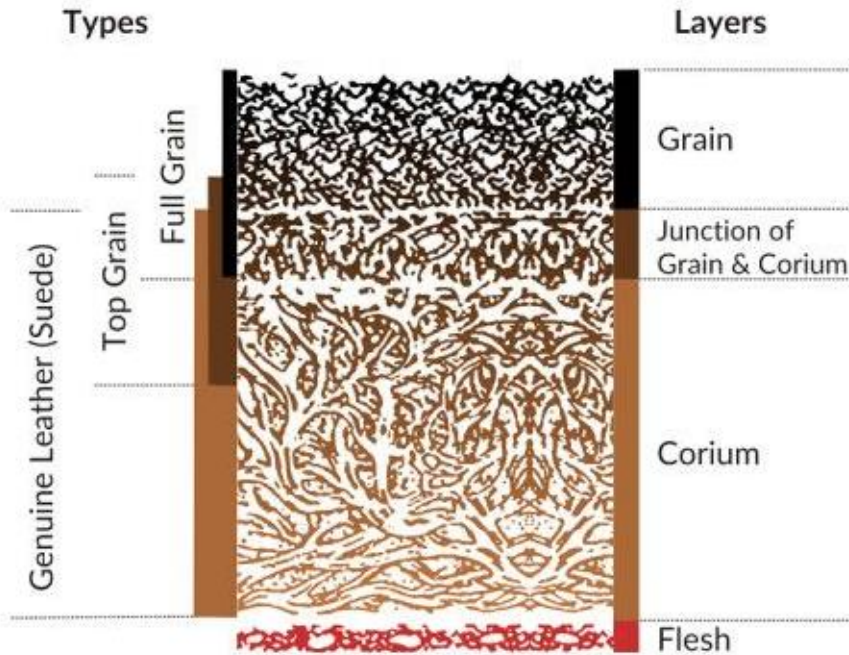
چرم روسی

همانطور که از نام این نوع چرم بر می آید، نخستین بار در روسیه تهیه شده است. عمل پوست پیرایی با استفاده از پوست درفتهای بید و گان انجام می‌شود. این نوع چرم با بوی فوشایندی که داشت، شناخته می‌شد که به بوی فوش روغن درفت گان مربوط است. امروزه تولید اینگونه چرم ، دیگر مخصوص کشور روسیه نیست و در بسیاری از کشورها با استفاده از مواد پوست پیرایی گیاهی ، تولید می‌شود. از این نوع چرم برای صمافی کتاب ، ساخت کیف بغلی ، چمدان و لباس استفاده می‌شود.

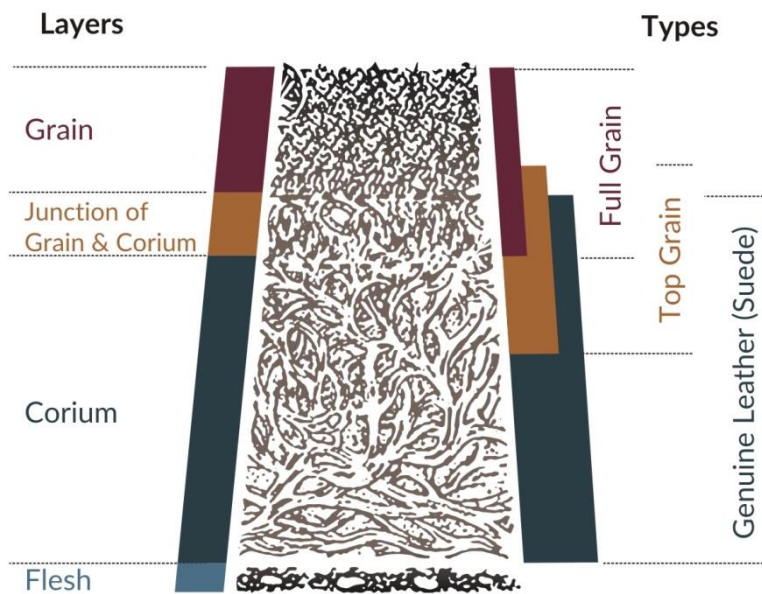
Leather Types & Layers

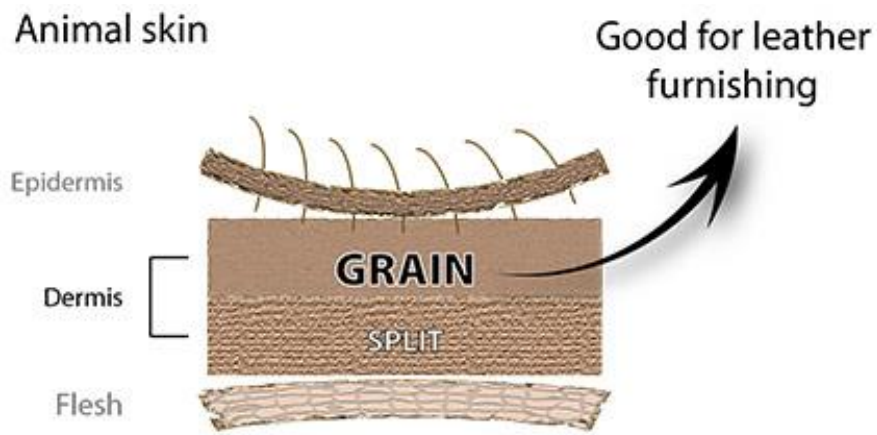
Presented By: Real Men Real Style

Leather Types & Layers

Presented By: Real Men Real Style

چرم‌های دانه‌دار یک رویه

در این نوع از چرم‌ها از لایه خارجی پوست استفاده می‌شود، که پوست سمباده فورده و پردازش می‌شود تا علایم و نشانه‌های طبیعی پوست از آن حذف شود، و همین امر باعث ایجاد بافت صاف و دوام بالای کیف می‌شود، هر چند پردازش و کاری که روی این نوع چرم انجام می‌شود، از عمر واقعی آن می‌کاهد.

چرم‌های دانه‌دار کامل

از لایه خارجی پوست استفاده می‌شود ولی پردازش نمی‌گردد، نشانه‌های طبیعی در این چرم مشهود است، محکم‌ترین و بادوام‌ترین نوع چرم هستند.

چرم کرومی

چرمی است که مواد اصلی در دباغی آن بر پایه کروم است و بر سطح برفی چرم های کرومی که رویه نا مرغوبی دارند طریمی را بصورت مصنوعی چاپ میکنند که به آن کرومی چاپی میگویند.

VEGETABLE TANNED LEATHER

- ▶ Because of the way it is tanned, the colours of vegetable tanned leather are usually rich and deep in natural earthy tones.
- ▶ Being an entirely organic material, vegetable tanned leather will change over time. It will grow softer and darker, and will acquire a patina depending on its uses.
- ▶ It has great durability and strength, and can - if well cared for - potentially last several lifetimes.
- ▶ Scratches fairly easily but shallow scratches can be buffed out.
- ▶ Has a distinctive fragrance - the sweet, earthy fragrance you probably associate with leather is the smell of vegetable tanned leather.
- ▶ Prolonged exposure to heat can cause the leather to dry out and/or crack.
- ▶ It is not water resistant. Water can cause splotches or marks - eventually becoming part of the patina.

VS

CHROME TANNED LEATHER

- ▶ Is available in a huge variety of colours.
- ▶ The colour will remain uniform and the leather will not develop a patina as fast or to the same degree as vegetable-tanned leather.
- ▶ Is softer and suppler than vegetable tanned leather.
- ▶ Is fairly resistant to water, stains and heat.
- ▶ The fibres of chrome tanned leather are not able to show through the same way they do on vegetable tanned leather.

چرم جیر

از پوست بز و گوساله تهیه می شود که طی فرایند خاصی و بوسیله وسایل خاصی رف آن را پرداخت میکنند و سطح گونشتی را به صورت مفرمی در می آورند که بیشتر به عنوان آستر در دافل دیگر محصولات استفاده می گردد.

چرم اشبالت

چرمی است شبیه جیر که از ورقه ورقه کردن چرم های ضعیف گاو به دست می آید که نسبت به جیر در سطح پایینتر طبقه بندی می گردد.

چرم نوبوک

چرمی است که مانند جیر و اشبالت دارای رغ مخملی می باشد اما با ظرافت بسیار پرداخت شده و دارای سطحی لطیف است.

چرم ورنی

چرمی است که از پوست گوساله تهیه می شود و رویه آن با لاک خاصی لعاب و پوشش داده می شود تا ظاهری براق پیدا نماید.

چرمهای ماهیها ، فزندگان و انواع پستانداران

بطور کلی ، بیشتر چرم مورد نیاز بشر، از پوست میوهانهای مانند گاو ، گوسفند ، بز و فوک بدست می‌آید. این میوهانات را بیشتر به خاطر گوشت آنها پرورش می‌دهند. در واقع پوست آنها ، یک فراورده فرعی به حساب می‌آید. اما میوهاناتی هم هستند که تنها به خاطر استفاده از پوستشان شکار می‌شوند. از پوست شتر مرغ نیز چرم بسیار سفت و مرغوب بدست می‌آید که از آن در تهیه کیف و کفش و چمدان استفاده می‌شود. بطور کلی می‌توان گفت که بجز مشرات ، کمتر مخلوق پرند یا فزنده‌ای وجود دارد که نتوان پوست آن را به چرم مرغوب تبدیل کرد.

پوست مار و مارمولک

این نوع پوست ، بسیار نازک و در عین حال محکم است. وقتی که پوست پیرایی می‌شود، ترک نمی‌خورد و آبرفتگی و کشیدگی پیدا نمی‌کند و دوام و استمکام زیادی دارد. پوست مارمولکها ، گرانتز از پوست مارها است. از یک مارمولک می‌توان حدود 30 سانتیمتر مربع پوست بدست آورد.

پوست کروکودیل ها و سوسمارها

این میوهانات ، پوست زیبایی دارند و از روی نقش‌های بزرگ به راحتی می‌توانند تشخیص داده شوند. این پوست ها ، به اندازه‌ای شهرت دارند که برای ساخت ثقلی آنها با پرس‌های فولادی ، نقش‌های سوسمار را بر روی پوست گاو ، نقش و ثابت می‌کنند. پوست سوسمار ، بیشتر از پوست کروکودیل مورد استفاده قرار می‌گیرد و برای ساخت چمدانهای درجه یک ، کیفهای زنانه و کفشهای مرغوب درجه یک استفاده می‌شود.

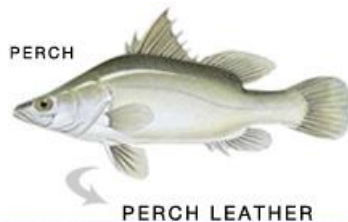
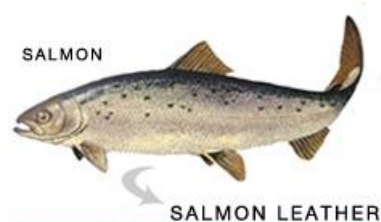
پوست پرندگان

پوست پرندگانی که برای استفاده از پر و بالشان پرورش می‌یابند، تنها در صورتی به چرم تبدیل می‌شوند که پرنده، مرده یا کشته شود. چرم شتر مرغ به دلیل خاص بودن بافتش جلوه‌ای فریبنده دارد.

پوست ماهی

در میان ماهی‌ها، کوسه دارای مناسبترین پوست برای تولید چرم است. چرم موسوم به شاگرین از پوست این میوان ساخته می‌شود.

چرم گاوی

چرمی با دوام و مقاوم است که با وجود تولید الیاف پیشرفته، همچنان در بسیاری موارد همچون دستکش ایمنی در کاربردهای شیمیایی و پوشش مرفه‌ای موتور سواری از بهترین انتخاب‌ها است. این نوع چرم دارای الیاف متراکم است به همین دلیل مقاومت بالایی دارد، سطح آن صاف و در اصطلاح بدون گرین می باشد، بر اساس مورد مصرف به صورت نرم و فشک در ضخامت های متفاوت ارائه می شود کاربرد عمومی آن در تهیه کفش و انواع کیف و در تهیه لباس و دستکش هم از آن استفاده می گردد.

چرم گوسفندی

چرمی زیبا، با قیمت مناسب می باشد و دوام فوبی دارد. تراکم الیاف آن به نسبت سایر چرمها کم است سطح آن مانند چرم گاوی صاف است، لطافت و سبکی آن باعث گردیده که بصورت عمده در لباس و دستکش مورد استفاده قرار گیرد. انواع کیفی آن نیز جهت تهیه کیف های زنانه تولید می شود.

چرم بز

تراکم الیاف آن به نسبت چرم گاوی کمتر ولی از چرم گوسفندی بیشتر است و مقاومت بالایی دارد. ممل فروج مو به وضوح بر روی چرم مشاهده می شود و به راحتی از سایر چرم ها قابل تشخیص است. با توجه به کاربرد آن به دو صورت نرم و فشک ارائه می شود. موارد مصرف آن در انواع کیف و کفش زنانه می باشد.

